

Főoldal > ... > Az Ön Jogai > Alapjogok > Vállalkozások És Emberi Jogok > Latvia

Vállalkozások és emberi jogok

Tartalomszolgáltató:

Lettország

Lettország

1. Milyen jogi védelemben részesülök az Önök országában, ha üzleti tevékenységgel kapcsolatos emberi jogi jogsértés áldozatává válok? A védelem kártérítést is magában foglal?

[A polgári perrendtartásról szóló törvény 1. cikkének \(1\) bekezdése](#) minden magán- és jogi személynek joga van megsértett vagy vitatott polgári jogai vagy jogos érdekei bírósági védelméhez. Ha a magánszemély úgy véli, hogy olyan üzleti vonatkozású emberi jogi jogsértések áldozatává vált, amelyek sértik polgári jogait, általános hatáskörű bíróság előtt polgári jogi keresetet indíthat.

[A polgári törvénykönyv 1635. cikke](#) értelmében minden jogsértés, és eleve minden olyan jogellenes cselekmény, amely kárt (egyben erkölcsi kárt is) okoz, jogot keletkeztet az áldozat számára arra, hogy az elkövetőtől jogorvoslatot kérjen, amennyiben e cselekmény annak terhére róható. Az erkölcsi kár az áldozat nem vagyoni jogainak vagy nem vagyoni előnyeinek a jogellenes cselekményből eredő sérelme miatti fizikai vagy lelki szenvedés. Az erkölcsi kár orvoslásának terjedelmét a bíróság mérlegeléssel, az erkölcsi kár súlyára és következményeire figyelemmel állapítja meg. Ha a jogsértő cselekmény az egyén élete, egészsége, erkölcsé, szexuális sérthetlensége, szabadsága, becsülete vagy tisztelete, illetve családja vagy kiskorú ellen elkövetett bűncselekményben nyilvánul meg, vélelmezett, hogy az említett cselekmény következtében az áldozatot erkölcsi sérelem érte. Más esetekben az áldozatnak kell bizonyítania az erkölcsi kárt. A cselekményt itt tágabb értelemben kell érteni, ami nemcsak a cselekvést, hanem a cselekvés elmaradását, azaz a mulasztást is magában foglalja.

2. Vonatkoznak ebben az országban különös szabályok a súlyos emberi jogi visszaélésekre? Érvényesülnek ezek a szabályok a környezeti bűnözés vagy a munkaerő súlyos kizsákmányolása tekintetében is?

A jogsértésekért való, a polgári törvénykönyvben rögzített felelősség kiterjed minden jogsértésre és bűncselekményre, beleértve a súlyos emberi jogi visszaéléseket is.

3. Emberi jogi jogsértés áldozata vagyok az Európai Unión kívül, egy európai transznacionális vállalat tevékenysége következtében. Fordulhatok az Önök országának bíróságaihoz, ha nem vagyok uniós polgár vagy nem az EU-ban élek? Milyen feltételekkel érvényesíthetek igényt jogaim megsértése miatt? Hol találok ezzel kapcsolatban további információkat?

Ha sem az alperesnek, sem a felperesnek nincs Lettországban lakóhelye vagy hivatalos címe, és ha a jogsértés nem Lettországban történt, nagy valószínűséggel a lett bíróságoknak nincs joghatósága a polgári jogi igényre.

4. Nyújthatnak az ombudsman-intézmények, az egyenlőséggel foglalkozó szervek vagy a nemzeti emberi jogi intézmények segítséget az európai transznacionális vállalatok által üzleti tevékenységek kapcsán, az Európai Unió területén kívül elkövetett emberi jogi visszaélések áldozatainak? Vizsgálódhatnak-e ezek a testületek az ügyekben, ha nem vagyok uniós polgár vagy nem az EU-ban élek? Vannak az országban más állami szolgálatok (pl. munkaügyi vagy környezetvédelmi felügyelőség), amelyek kivizsgálhatják az ügyemet? Hova forduljak a jogaimmal kapcsolatos tájékoztatásért?

Lettországban az ombudsman elnevezése „*tiesībsargs*”. Az ombudsman [az ombudsmanról szóló törvényben](#) meghatározott célnak megfelelően működik, amely az emberi jogok védelmének előmozdítása és az államhatalom jogszerű és célszerű gyakorlásának biztosítása, a jó kormányzás elvének megfelelően.

Az ombudsman csak olyan ügyek megoldásában vehet részt, amelyekben államigazgatási hatóságok döntéshozatalkor vagy a jogalkotó szervek jogalkotási aktus elfogadásával sértik meg egyének *Satversme*-ben (a Lett Köztársaság Alkotmányában) és az emberi jogokkal kapcsolatos nemzetközi okmányokban meghatározott emberi jogait. Az ombudsman hatáskörének gyakorlása körében hatóságnak minősül a kormányzati igazgatási szerv vagy az önkormányzati hatóság, illetve ezek tisztségviselője, valamint az államigazgatás által átruházott feladatot ellátó személy.

Azokban az esetekben, amikor a magánszemély a megkülönböztetésmentesség elve sérelmének áldozata, az ombudsman a jogi személyeknek és magánszemélyeknek is végezhet értékelést és adhat ajánlást.

Az ombudsman hatásköre azonban nem terjed ki az európai transznacionális vállalatok Unión kívüli cselekményeinek értékelésére.

A vállalkozások munkaviszonnyal kapcsolatos magatartásának ellenőrzése és nyomon követése [az Állami Munkaügyi Felügyelőség](#) hatáskörébe tartozik.

A környezetvédelem területén a vállalkozások magatartását [az Állami Környezetvédelmi Szolgálat](#) ellenőrzi, amely a környezetvédelem, a sugárbiztonság és a nukleáris biztonság, valamint a természeti erőforrások felhasználása területén a jogszabályok betartásának ellenőrzéséért felelős.

Ha a magánszemély tévedésből nyújt be jogellenes cselekmény miatt igényt a hatósághoz, azaz nincs tudomása arról, hogy a magánszemély igényében hivatkozott üggyel kapcsolatos válaszadás a beadványokról szóló törvény rendelkezései szerint nem tartozik az érintett hatóság hatáskörébe, a hatóság köteles a magánszemélyt tájékoztatni az ügyben illetékes hatóságról, illetve adott esetben az igényt továbbítani az annak vizsgálatára illetékes hatósághoz.

Meg kell tehát jegyezni, hogy az ombudsman intézménye a megsértett emberi jogok védelmének alternatív vitarendezési mechanizmusa, amely az ombudsman személyes hatáskörén alapul, mert az ombudsman ajánlása jogi kötelező erővel nem bír. Az ombudsmanhoz benyújtott fellebbezés nem minősül fellebbezési eljárás megindításának, és az eljárásban részt vevő félnek figyelembe kell vennie, hogy a fellebbezés nem függeszti fel sem a közigazgatási rendelet érvényességét, sem a fellebbezési határidőt. Az ombudsman feladata azonban az, hogy előmozdítsa a lakosság körében az emberi jogokkal, azok védelmének mechanizmusaival és az ombudsman munkájával kapcsolatos tudatosságot és megértést. Ezért az ombudsman minden egyedi esetben tanácsot adhat magánszemélyeknek a megsértett jogok védelmének mechanizmusairól.

Állampolgárságra tekintet nélkül minden olyan személy az ombudsmanhoz fordulhat, aki úgy véli, hogy emberi jogait megsértették.

5. Kötelezi ez az ország az európai transznacionális vállalatokat az üzleti tevékenységük kapcsán elkövetett jogsértések rendezését célzó panasztételi mechanizmusok vagy közvetítői szolgáltatások létrehozására? Az Európai Unió területén kívül elkövetett jogsértésekre is érvényesek ezek a kötelezettségek? Ki a felelős az Önök országában e tevékenységek nyomon követéséért? Állnak-e rendelkezésre nyilvános jelentések a rendszerek működésével kapcsolatban?

Nincsenek információk olyan jogalkotási aktusokról, amelyek az európai transznacionális vállalatokat az üzleti tevékenységük kapcsán elkövetett jogsértések kezelését célzó panasztételi mechanizmusok vagy közvetítői szolgáltatások létrehozására köteleznék.

6. Vannak-e meghatározott jogaim, ha olyan veszélyeztetett áldozat vagyok, aki üzleti tevékenységgel kapcsolatos emberi jogi jogsértés miatt kívánja jogait érvényesíteni? Kaphatok-e költségmentességet, és ha igen, milyen feltételek mellett? Milyen költségekre terjed ki a költségmentesség? Kaphatok-e költségmentességet ugyanezen feltételek mellett, ha nem vagyok uniós polgár vagy nem az EU-ban élek?

Az államilag finanszírozott költségmentességre való jogosultság az ügy kategóriájától és a magánszemély helyzetétől függ. A költségmentesség magában foglalja a jogi tanácsadást, a bírósági eljárási iratok elkészítését, valamint a bírósági tárgyaláson nyújtott jogi segítséget. A polgári perben félként részt vevő magánszemély mentesül a nemzeti költségvetésbe fizetendő perköltség alól, és a bíróságnak államilag finanszírozott fordítási szolgáltatást kell nyújtania számára, ha az illető nem beszéli az eljárás nyelvét.

A Lettorszában legálisan tartózkodó magánszemély polgári ügyekben (a törvényben meghatározott kivételektől eltekintve) és a családi bíróság gyermek jogainak és törvényes érdekeinek védelmével kapcsolatos határozatát vitató közigazgatási ügyekben jogosult költségmentességre, ha az önkormányzati szociális szolgálat elismerte alacsony jövedelmű vagy rászoruló státuszát, vagy különleges helyzetben van, azaz váratlanul és rajta kívül álló okok miatt olyan körülmények közé és anyagi helyzetbe kerül, amely gátolja jogai védelmének biztosításában, vagy az egyén tartását teljes mértékben az állam vagy az önkormányzat biztosítja.

Az uniós tagállamban lakóhellyel rendelkező magánszemély akkor jogosult határon átnyúló vonatkozású polgári jogvitákban költségmentességre, ha sajátos körülményei és jövedelmének mértéke gátolja jogainak védelmében.

Más magánszemélyek (beleértve az EU-n kívül élőket is) jogosultak költségmentességre Lettország nemzetközi kötelezettségvállalásai szerint, ha sajátos körülményeik és jövedelmük szintje gátolja őket jogaik védelmében.

Magánszemélyek önállóan vagy ügyvédi segítséggel vitt polgári ügyeiben (azaz kötelmi jogból eredően a Gazdasági Bíróság hatáskörébe tartozó polgári ügyekben, ha a követelés összege meghaladja a 150 000 eurót, valamint a kereskedelmi titok jogellenes megszerzés, felhasználás és nyilvánosságra hozatal elleni védelmével kapcsolatos ügyekben) a magánszemély akkor jogosult költségmentességre, ha jövedelme nem haladja meg a lettországi havi minimálbért, anyagi helyzete költségmentességre jogosítja, és a költségmentesség díját megfizeti.

Közigazgatási ügyekben a bíróság (a bíró) a költségmentességet a magánszemély kérelmére adja meg, az ügy összetettségére és a magánszemély anyagi helyzetére figyelemmel.

Büntetőeljárásban a költségmentességet az eljárást lefolytató fél (a nyomozó, az ügyész vagy a bíró) adja meg. Kérésre biztosítanak költségmentességet védelemre jogosult egyéneknek és törvényi előírás alapján az áldozatoknak.

További információk az Igazságügyi Igazgatási Hivatal honlapján található:

- [Infografika – Állam által nyújtott költségmentesség különböző ügykategóriákban \(LV\)](#)
- [Tájékoztató – Állam által biztosított jogsegély \(EN\)](#)
- [Áttekintés – Az állam által nyújtott jogsegély \(EN\)](#)
- [Jogi segítségnyújtás határon átnyúló vonatkozású jogvitákban \(EN\)](#)

■ Last update: 12/02/2024

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.